

Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).

Спеціальність – 281.

Державне управління: удосконалення та розвиток. 2024. № 11.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2024.11.24>

УДК 353.1

В. М. Пухкий,

аспірант кафедри публічного управління та адміністрування,

Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-8549-8978>

ПРИНЦИПИ І МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

V. Pukhkyi,

Postgraduate student, Department of Public Administration,

Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law

PRINCIPLES AND MECHANISMS OF STATE REGIONAL POLICY IMPLEMENTATION

У статті розкрито суть державної регіональної політики згідно чинного українського законодавства. Наведено різні підходи до трактування терміну «державна регіональна політика» і «регіональна політика». Наведені наукові підходи, що пов'язані з сучасними повномасштабними військовими діями та окупацією частини території України. З'ясовано, що економічні, природні, етнічні, екологічні, політичні, гуманітарні й соціальні особливості регіону

повинні ефективно використовуватися у реалізації державної регіональної політики та зміцнювати національні інтереси України. Запропоновано досліджувати державну регіональну політику як взаємопов'язаний комплекс управлінських заходів, що спрямований на соціально-економічний, культурно-освітній, оборонний та екологічний розвиток регіонів з урахуванням їхніх етнічних, історичних і географічних особливостей з метою досягнення національних цілей. Обґрунтовано принципи реалізації державної регіональної політики. Перший принцип — це єдність регіональних і національних інтересів у сфері безпеки й обороноздатності, економіки та фінансів, освіти і культури, охорони здоров'я та охорони навколишнього середовища. Другий принцип — це першочергова турбота про населення регіону. Третій принцип — це нормативно-правова основа державної регіональної політики. Четвертий принцип — це узгодження місцевих, регіональних і національних завдань та інтересів. П'ятий принцип — це зосередження уваги на створенні сприятливо-результативних умов. Шостий принцип — це інноватизація господарсько-управлінських процесів. Сьомий принцип — це реалістичний погляд на ресурсне забезпечення. Восьмий принцип — це паритетне співвідношення «управлінсько-господарська ефективність — соціальна справедливість». Дев'ятий принцип — це публічно-управлінське ієрархічне порозуміння і співпраця. Для успішної реалізації державної регіональної політики рекомендовано поєднання таких трьох механізмів. Перший механізм — це розробка комплексних і галузевих програм розвитку регіонів. Другий механізм — це місцеві бюджети й міжбюджетні трансферти. Третій механізм — транскордонне співробітництво. У подальшому необхідні наукові, науково-практичні та науково-аналітичні дослідження соціально-економічних, етнічних, природо-екологічних особливостей кожного регіону з метою формування й удосконалення відповідних механізмів, принципів та умов реалізації державної регіональної політики.

The article reveals the essence of state regional policy in accordance with current Ukrainian legislation. Various approaches to the interpretation of the term «state regional policy» and «regional policy» are given. The cited scientific approaches are related to modern full-scale military operations and the occupation of part of the territory of Ukraine. It was found that the economic, natural, ethnic, ecological, political, humanitarian and social features of the region should be effectively used in the implementation of state regional policy and strengthen the national interests of Ukraine. It is proposed to study the state regional policy as an interrelated set of management measures aimed at the socio-economic, cultural-educational, defense and ecological development of regions, taking into account their ethnic, historical and geographical features in order to achieve national goals. The principles of implementation of state regional policy are substantiated. The first principle is the unity of regional and national interests in the sphere of security and defense capability, economy and finance, education and culture, health and environmental protection. The second principle is primary concern for the population of the region. The third principle is the regulatory and legal basis of state regional policy. The fourth principle is the coordination of local, regional and national tasks and interests. The fifth principle is focusing attention on creating favorable and productive conditions. The sixth principle is the innovation of business and management processes. The seventh principle is a realistic view of resource provision. The eighth principle is the parity ratio «management and economic efficiency — social justice». The ninth principle is public-management hierarchical understanding and cooperation. A combination of the following three mechanisms is recommended for the successful implementation of state regional policy. The first mechanism is the development of complex and sectoral regional development programs. The second mechanism is local budgets and interbudgetary transfers. The third mechanism is cross-border cooperation. In the future, scientific, scientific-practical, and scientific-analytical studies of socio-economic, ethnic, natural-

ecological features of each region are necessary for the purpose of forming and improving the relevant mechanisms, principles, and conditions for the implementation of state regional policy.

Ключові слова: державна регіональна політика, механізм, принцип, умова, регіон, розвиток, економічний, соціальний, управління.

Keywords: state regional policy, mechanism, principle, condition, region, development, economic, social, management.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Регіональні військові дії в Україні, що розпочалися у 2014 році, а відтак і повномасштабне вторгнення, що триває з лютого 2022 року, уже понад десять років є умовами господарського та життєвого устрою для українського суспільства. Ефективність функціонування держави в цілому й регіонів зокрема залежить від низки зовнішніх і внутрішніх чинників. Власне останні формують умови створення підприємств, установ та організацій і визначають їхню господарської поведінку. Результативність останньої є індикатором ефективності проведення регіональної політики й управління територіями за умов військової нестабільності й невизначеності. Саме тому перманентно важливими є дослідження у царині реалізації державної регіональної політики. Крім сказаного, актуальність цієї проблеми пояснюється її зацікавленістю і важливістю на вищому законодавчому рівні України й закріплено в Законі України «Про засади державної регіональної політики», який «визначає основні правові, економічні, соціальні, екологічні, гуманітарні та організаційні засади державної регіональної політики як складової частини внутрішньої політики України, встановлює особливості відновлення регіонів і територій, що постраждали внаслідок збройної агресії проти України» [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання реалізації державної регіональної політики знайшли своє відображення у багатьох наукових працях. Зацікавленість цією проблемою є багатовекторною і її різні аспекти є результатами досліджень таких українських дослідників як: Н. Бондарчук, З. Варналій, Н. Васильєва, І. Гарашук, М. Долішній, Н. Єфремова, В. Кисіль, А. Кінщак, Т. Краснопольська, А. Лелеченко, К. Пастух, Н. Попадинець, А. Попазогло, В. Роєнко, Ю. Харченко, О. Чічкань, С. Шульц та інші.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою наукового дослідження є категоріальний аналіз підходів до сутності державної регіональної політики з огляду на реалії, а також характеристика дієвих механізмів і принципів реалізації державної регіональної політики.

Виклад основного матеріалу дослідження. Державна регіональна політика повинна спрямовуватися на зменшення ризиків, що впливають з диспропорційності територіального розвитку. Якщо таким заходам не надавати належної уваги, то це обов'язково призведе до хронічного прояву міжрегіональних диспропорцій.

С. Шульц пропонує розглядати державну регіональну політику в ракурсі двох категоріальних підходів. Перший — це розподільчий або функціонально-рівневий. У такому випадку регіональна економіка досліджується у процесі переходу від централізованої моделі управління до ієрархічної з реально діючою інституційною структурою влади, повноваженнями та відповідним ресурсним забезпеченням територій. Другий — це синергетичний, який зав'язаний на отриманні результату від сукупної взаємодії бюджетної і секторальної підтримки, сприяння підприємництву й поліпшення інфраструктури, стратегічного планування та просторового моделювання [2, с. 7].

М. Долішній трактує державну регіональну політику як систему «цілей і дій, що спрямовані на реалізацію інтересів держави щодо регіонів та внутрішніх

інтересів самих регіонів, яка реалізується за допомогою методів, що враховують історичну, етнічну, соціальну, економічну та екологічну специфіку територій» [3, с. 63].

З. Варналій окреслює державну регіональну політику як цілеспрямовану багатосторонню управлінську діяльність «економічним, соціальним, екологічним і політичним розвитком країни у регіональному аспекті відповідно до заздалегідь розробленої програми» [3, с. 63].

Доволі цікаві наукові висновки пропонує у своїх працях А. Кінщак: «необхідно чітко розмежовувати державну регіональну політику, тобто дії держави щодо забезпечення соціально-економічного та суспільно-політичного регіонального розвитку, та регіональну політику — комплекс заходів, що здійснюються регіональною владою, а отже, самими регіонами щодо забезпечення їхнього всебічного сталого розвитку. Роль держави в цьому випадку зводиться до підтримки відповідних регіональних ініціатив у вигляді нормативно-правового та матеріально-фінансового забезпечення, визначення загальних пріоритетів регіонального розвитку країни. У цьому і має виражатися державна регіональна політика країни в цілому» [4].

Кожне з цих тверджень є доповненням одне до одного і дозволяють досліджувати державну регіональну політику як взаємопов'язаний комплекс управлінських заходів, що спрямований на соціально-економічний, культурно-освітній, оборонний та екологічний розвиток регіонів з урахуванням їхніх етнічних, історичних і географічних особливостей з метою досягнення національних цілей.

Державна регіональна політика, як зазначає у своїх дослідженнях Н. Васильєва: «повинна стимулювати розвиток галузей спеціалізації, які найбільш повно використовують наявний потенціал і відповідають ринку як зовнішньому, так і внутрішньому. ...місцеві органи влади повинні мати

відповідні економічні та фінансові можливості, відсутність яких не дозволяє ефективно вирішити державні, регіональні та місцеві проблеми» [5, с. 28].

Варто додати, що за умов повномасштабного вторгнення російської федерації описана ситуація має тенденції до погіршення. Окупація значної частини України і втрата людського, природного, торгівельного, морського, економічного потенціалу поглиблює структурну розбалансованість національно-господарського комплексу. Відбулося порушення цільового спрямування державних капіталовкладень і скоротилася державна підтримка малого та середнього бізнесу. Внаслідок цього істотно погіршилася інфраструктура й інноваційна складова національного і регіонального розвитку.

До вагомих проблем державної регіональної політики К. Пастух відносить: «недостатнє забезпечення належних умов функціонування господарства регіонів,... пріоритети, які визначаються на державному рівні, не завжди збігаються з інтересами регіонів,... існування низки недоліків, що мають місце в нормативно-правовій базі та організаційному забезпеченні сучасної державної регіональної політики в соціально-економічній сфері в Україні» [6, с. 74]. Разом із тим, зменшилася міжнародна фінансова допомога й іноземне інвестування у соціально-економічний розвиток регіонів.

Зважаючи на вищесказане, слід звернути увагу на новаційні категоріальні підходи у характеристиці регіональної політики, які обґрунтовує А. Лелеченко, вважаючи, що регіональна політика — це «сукупності цілей, завдань, намірів і дій державних, регіональних і муніципальних органів влади, а також інших суб'єктів господарювання, спрямованих на створення умов для саморозвитку територій, досягнення певної просторової соціально-економічної та іншої рівноваги країни з урахуванням дотримання загальнонаціональних, власне регіональних, субрегіональних та локальних інтересів» [7, с. 95]. У цьому випадку напрошується кілька тез. Перша — конкретні представники влади, фізичні особи й окремі громадські організації в залежності від їхніх

регіональних інтересів можуть бути суб'єктами регіональної політики. Відтак, міжособистісна комунікація тут є в рази вищою. Друга — регіон є цілісним об'єктом державної регіональної політики зі всіма його територіальними, людськими, природними, екологічними, науковими, технологічними, культурними, соціальними особливостями, проблемами і можливостями — невід'ємними одне від одного. Третя — впливає з двох попередніх і передбачає окреслення цільової пріоритетності в розвитку регіону зі створенням умов та врахуванням інтересів представників усіх соціальних груп та агентів.

З усього вищесказаного можна вивести принципи реалізації державної регіональної політики.

1. Єдність регіональних і національних інтересів. Це означає, що всі заходи регіонального розвитку повинні доповнювати державну політику щодо територіальної цілісності, зміцнення національної безпеки, забезпечення економічного зростання, досягнення соціальної справедливості, збереження культурної спадщини, охорони здоров'я та навколишнього середовища, освіти і працевлаштування населення тощо.

2. Першочергова турбота про населення регіону та оптимізація його соціальних, галузевих, підприємницьких, корпоративних і відомчих інтересів.

3. Нормативно-правова основа державної регіональної політики. Всі учасники, дії та процеси державної регіональної політики повинні відповідати чинному законодавству. Разом із тим, нормативно-правові акти повинні сприяти поліпшенню відносин між усіма учасниками та покращенню умов реалізації державної регіональної політики.

4. Узгодження місцевих, регіональних і національних завдань та інтересів. Розробка регіональної політики повинна одночасно враховувати місцеві та національні плани і перспективи розвитку, проблеми й характерні особливості. Такий підхід дозволить зменшити розбіжності й уникнути численних суперечностей.

5. Зосередження уваги на природно-екологічних, економіко-технологічних, етнічно-історичних, соціально-демографічних умовах та особливостях регіону та їхній узгодженості й інтегрованості у відповідні національні й міжрегіональні умови й особливості. Реальна оцінка й усвідомлення цих умов та особливостей дозволить розробити дієздатні поточні, тактичні і стратегічні плани регіонального розвитку. Відтак, державна нормативно-правова й фінансово-економічна підтримка буде бажано результативною.

6. Вивчення, підтримка та впровадження інноваційних проєктів і передового досвіду, що стосуються ресурсозберігання й екологічного природокористування і товаровиробництва. Фінансування й інвестування цих інноваційних проєктів матиме позитивну комплексну віддачу й частково або повністю вирішить низку важливих економічних, екологічних і соціальних проблем регіону.

7. Вивчення можливостей і пошук оптимальних шляхів з метою досягнення відносно однакових темпів соціально-економічного розвитку регіонів і територіальних громад, а також забезпечення відповідних соціальних стандартів.

8. Об'єктивна оцінка регіонального та місцевого ресурсного забезпечення для узгодження поточних регіональних і місцевих соціально-економічних завдань зі стратегічними національними.

9. Порівняння взаємозв'язку і залежності параметрів соціальної справедливості з показниками національної ефективності й вибір на цій основі шляхів та способів підтримки регіонів і територіальних громад.

10. Тісне вертикальне і горизонтальне співробітництво між органами державної, регіональної і місцевої влади з метою політичної стабілізації та повноцінної державної регіональної політики.

Окрім запропонованих принципів, реалізація державної регіональної політики потребує формування відповідних механізмів. Як слушно зазначає Н. Попадинець: «механізм реалізації державної регіональної політики включає в себе цілі, завдання, стратегії реформування, різні програми та заходи, реалізовані системою інструментів» [8, с. 49].

Формування одного з механізмів реалізації державної регіональної політики повинно відбуватися шляхом взаємодії органів державної регіональної та місцевої влади і бізнес-середовища. Результатом такої співпраці повинна бути конкурентоспроможна економіка регіону і територіальної громади. Відповідно, всі учасники повинні бути зацікавлені в ефективному співробітництві, позаяк від його результативності залежить життєзабезпечення і життєустрій територіальних громад, зокрема, та регіонів, загалом. Комплекс засобів і програм такої співпраці повинен чітко відповідати стратегічним цілям та поточним завданням державної регіональної політики. Відтак, на регулярній основі важливим є зворотний зв'язок. Проблемним аспектом формування цього механізму є необхідність об'єднання фінансових зусиль усіх учасників державно-приватного партнерства. Чітко приписані та узгоджені процедурні моменти, а також погоджений розподіл прав, обов'язків і відповідальності стануть позитивним кроком до впровадження інновацій.

Н. Бондарчук окреслює основні проблеми соціально-економічного розвитку регіонів: «незадовільний стан розвитку соціально-виробничої інфраструктури; низька інвестиційна привабливість регіонів та їхня інноваційна активність; зростання регіональних диспропорцій; низький рівень життя населення; високий рівень забруднення навколишнього середовища; критичний стан основних фондів житлово-комунального господарства» [9].

У зв'язку з повномасштабним вторгненням І. Гаращук окреслює низку пріоритетів державної регіональної політики, а саме: «створення безпекових та соціально-економічних умов для повернення депортованих українців та

українців, які виїхали за кордон, у регіони і територіальні громади; відновлення та розвиток інфраструктури на принципах прозорості, підзвітності, сталості, інклюзивності, енергоефективності, стійкості до безпекових загроз та економічної доцільності; розвиток інституційної спроможності територіальних громад і регіонів у розрізі проєктного менеджменту, цифровізації, антикорупції та стратегічного планування» [10, с. 53]. До цього переліку варто додати низку робіт, пов'язаних з вирішенням проблем екоциду і відновлення пошкоджених та зруйнованих історико-культурних об'єктів, курортних, медичних та освітніх закладів. Важливим є усвідомлення, що Державний та місцеві бюджети не зможуть відновити усі руйнації та пошкодження й необхідна міжнародна фінансово-інвестиційна підтримка.

В контексті сказаного цілком підтримуємо пропозиції, які висловлюють Ю. Харченко й А. Попазогло: «серед сучасних чинників, які слід враховувати при формуванні стратегій регіонального розвитку варто відзначити: окупація українських територій та руйнування інфраструктури; вимушена міграція та безробіття; позбавлення України транзитного потенціалу; деіндустріалізація промислових міст та відсутність можливості використання аграрний потенціал регіонів» [11; 12, с. 115]. Думка учених цілком підкріплена теперішніми реаліями, позаяк станом на листопад 2024 року значна частина України перебуває під російською окупацією; активні бойові дії ведуться у Херсонській, Запорізькій, Донецькій, Луганській і Харківській областях; під обстрілами перебуває вся територія України; великі площі заміновані.

Окреслене коло регіональних соціально-економічних проблем і завдань бачить своє вирішення в одному з традиційних і виправданих механізмів — розробці комплексних і галузевих програм розвитку регіонів. Варто зазначити, що жодна з програм не була виконана у повному обсязі з фінансових причин. Уже вдруге нашою є необхідність фінансово-ієрархічної узгодженості між органами державної, регіональної та місцевої влади.

Ще один механізм реалізації державної регіональної політики — це місцеві бюджети й міжбюджетні трансферти, що регулюються Бюджетним кодексом і цілою низкою нормативно-правових актів України.

Наступним важливим механізмом реалізації державної регіональної політики є транскордонне співробітництво. У прикордонних регіонах України в силу історичних і географічних особливостей є подібні або спільні економічні, культурні, соціальні, науково-технічні й інші інтереси з прикордонними регіонами Польщі, Словаччини, Угорщини, Румунії і Молдови. Саме тому, співробітництво між територіальними громадами і місцевою владою по обидва боки кордону матиме двосторонню вигоду як на регіональному, так і на державному рівні.

Удосконалення механізмів державної регіональної політики можливе та таких умов:

а) постійна робота над якістю управлінських та адміністративних функцій;

б) забезпечення регулярної співпраці з усіма зацікавленими інституціями з метою обговорення важливих питань, що стосуються місцевого розвитку й інтересів населення, і прийняття оптимальних узгоджених рішень;

в) заохочення державно-приватного партнерства і співпраці приватних структур з органами муніципальної влади;

г) ієрархічна взаємоузгодженість між різними рівнями влади при обговоренні та прийнятті відповідних управлінських рішень;

г) взаємодоповнюючі заходи розвитку і секторальні реформи;

д) систематична робота за умов невизначеності та пошук рішень за допомогою програмування;

е) паритетний принцип у застосуванні заходів стимулювання регіонального розвитку й інструментів вирівнювання;

є) активізація фінансового інструментарію у політиці стимулювання розвитку регіонів і територій;

ж) узгоджений підхід у політиці стимулювання різних за ступенем розвитку територій і сфер господарювання;

з) сталий розвиток регіонів за допомогою «м'яких» інститутів і нових управлінських технологій;

и) вивчення та запозичення досвіду інституційного забезпечення регіональної політики країн ЄС;

і) пристосування регіональних заходів і засобів розвитку до перманентних зовнішніх впливів.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Державна регіональна політика є взаємопов'язаним комплексом управлінських заходів, спрямованих на соціально-економічний, культурно-освітній, оборонний та екологічний розвиток регіонів з урахуванням їхніх етнічних, історичних і географічних особливостей з метою досягнення національних цілей. Крайнє десятиріччя безперервних військово-окупаційних агресивних дій російської федерації супроти України є вагомою причиною поєднання низки механізмів та принципів реалізації державної регіональної політики. Поєднання таких трьох механізмів як розробка комплексних і галузевих програм розвитку регіонів, місцеві бюджети й міжбюджетні трансферти і транскордонне співробітництво, за певних принципів та умов їхнього удосконалення, — сприятиме досягненню поставлених цілей ефективного розвитку регіонів.

Перспективи подальших наукових, науково-практичних і науково-аналітичних досліджень полягають у вивченні соціально-економічних, етнічних, природо-екологічних особливостях кожного з регіонів з метою формування відповідних механізмів, принципів та умов реалізації державної регіональної політики.

Література

1. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 05.02.2015 р. № 156-VIII, зі змінами, внесеними згідно із Законом від 24.04.2024 № 3668-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>
2. Механізми реалізації регіональної політики: оцінка ефективності та напрями удосконалення: монографія / наук. ред. С.Л.Шульц; ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І.Долішнього НАН України». Львів, 2018. 205 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»).
3. Державна регіональна політика України: особливості та стратегічні пріоритети: Монографія / за ред. З.С.Варналія. К.: НІСД, 2007. 820 с.
4. Кінщак А.В. Державна регіональна політика в Україні: термінологічна невизначеність. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2014. №6. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=867>
5. Васильєва Н.В. Державна регіональна політика: особливості, проблеми, перспективи. *Інвестиції: практика та досвід*. 2010. №3. С. 26-28.
6. Пастух К.В. Сучасна державна регіональна політика в Україні: соціально-економічний вимір. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2019. Вип. 2(41). С. 70-76.
7. Лелеченко А.П. Регіональна політика як науково-прикладний феномен. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. №13-14. С. 92-96.
8. Попадинець Н.М. Суть механізму реалізації регіональної структурної політики. *Регіональна економіка*. 2014. №3. С. 48-55.
9. Бондарчук Н.В. Механізми реалізації державної політики, спрямованої на забезпечення соціально-економічного розвитку регіонів. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2010. №4. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=119>
10. Гаращук І.В. Децентралізація та регіональна політика України в умовах війни. *Економічна безпека: міжнародний і національний рівень: збірник*

наукових праць НДІ ПЗІР НАПрН України за матеріалами III-ї науково-практичної конференції 16 липня 2024 р.. Харків: НДІ ПЗІР НАПрН України, 2024. 149 с. С. 49-55.

11. Харченко Ю.П. Виклики російсько-української війни для стратегії регіонального розвитку. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2023. №7. URL: <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2023-7-05-02>

12. Попазогло А.С. Регіональна політика Української держави: специфіка та сучасні виклики. *Регіональні студії*. 2023. №35. С. 113-116.

References

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), The Law of Ukraine “About the principles of state regional policy”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text> (Accessed 9 November 2024).

2. Shults, S.L. (2018), *Mekhanizmy realizatsii rehionalnoi polityky: otsinka efektyvnosti ta napriamy udoskonalennia* [Mechanisms of implementation of regional policy: evaluation of effectiveness and areas of improvement], Instytut rehionalnykh doslidzhen imeni M.I.Dolishnoho NAN Ukrainy, Lviv, Ukraine.

3. Varnalii, Z.S. (2007), *Derzhavna rehionalna polityka Ukrainy: osoblyvosti ta stratehichni priorytety* [State regional policy of Ukraine: features and strategic priorities], NISD, Kyiv, Ukraine.

4. Kinshchak, A.V. (2014), “State regional policy in Ukraine: terminological uncertainty”, *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*, vol.6, available at: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=867> (Accessed 8 November 2024).

5. Vasylieva, N.V. (2010), “State regional policy: features, problems, prospects”, *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol.3, pp.26-28.

6. Pastukh, K.V. (2019), “Modern state regional policy in Ukraine: socio-economic dimension”, *Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannia*, vol.2(41), 70-76.
7. Lelechenko, A.P. (2020), “Regional policy as a scientific and applied phenomenon”, *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol.13-14, pp.92-96.
8. Popadynets, N.M. (2014), “The essence of the implementation mechanism of the regional structural policy”, *Rehionalna ekonomika*, vol.3, pp.48-55.
9. Bondarchuk, N.V. (2010), “Mechanisms of implementation of state policy aimed at ensuring social and economic development of regions”, *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*, vol.4, available at: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=119> (Accessed 8 November 2024).
10. Harashchuk, I.V. (2024), “Decentralization and regional policy of Ukraine in the conditions of war”, *Ekonomichna bezpeka: mizhnarodnyi i natsionalnyi riven: Materialy III naukovo-praktychnoi konferentsii* [Economic security: international and national level], NDI PZIR NAPrN Ukrainy, Kharkiv, Ukraine, pp.49-55.
11. Kharchenko, Yu.P. (2023), “Challenges of the Russian-Ukrainian war for the strategy of regional development”, *Problemy suchasnykh transformatsii. Seriia: ekonomika ta upravlinnia*, vol.7, available at: <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2023-7-05-02> (Accessed 7 November 2024).
12. Popazohlo, A.S. (2023), “Regional policy of the Ukrainian state: specifics and modern challenges”, *Rehionalni studii*, vol.35, pp.113-116.

Стаття надійшла до редакції 12.11.2024 р.